

MUNI | RECETOX

Environmentální politiky a strategie - Česká republika - úvod

Ing. Kateřina Šebková, Ph.D.

Seminář E-2000, 24. března 2020

Historie environmentální politiky v Evropě

- 1957 Římské smlouvy zřízení EHS, žádná koncepce ochrany ŽP
- 1973 **První akční program pro ŽP** (inspirován konferencí o ŽP ve Stockholmu)
- 1982 – 1986 **Třetí akční program** - integrace politiky ŽP do řízení ostatních oblastí politiky ES
- 1987 Jednotný evropský pakt = začlenění kapitoly „Životní prostředí“ do Římské smlouvy
- 1992 Maastrichtská smlouva = trvale udržitelný růst a princip předběžné opatrnosti
- 1993 **Pátý akční program** – „Směrem k udržitelnosti“
- 2001 – 2010 **Šestý akční program**: „Životní prostředí 2010: naše budoucnost, naše volba“
- 2012-2020 **Sedmý akční program**: Spokojený život v mezích naší planety
- 2020 a dále **Zelená dohoda pro Evropu (EU Green Deal)**

Environmentální politiky a strategie - Česká republika

Co je environmentální politika?

- Programová koncepční činnost státu na úseku ochrany životního prostředí. Není pouze výsledkem činnosti státu (vlády), ale výsledkem aktivity celého sociálního a hospodářského systému (nevládní organizace, hospodářské a jiné subjekty).
- Základem je souhrn představ a aktivit různých subjektů politického systému o vážnosti ekologických problémů, o prioritách a způsobech řešení ochrany životního prostředí, šetrného hospodaření s přírodními zdroji a jejich ochrany.

Kdy se začala rozvíjet environmentální politika na území ČR?

Kdy se začala rozvíjet environmentální politika na území ČR?

- Rozvoj až v druhé polovině 80. let
- Období socialismu
- Ochrana přírody
Většinou ilegální nebo polooficiální aktivity
- Ekologický bulletin (Ivan Dejmal)
Ekologická společnost, ČSOP

- 1986-88 usnesení vlády k ochraně ŽP, příprava tzv. rámcového zákona o ŽP
(nedostatečné a neúčinné pokusy)
- 1989 demonstrace v severních Čechách kvůli neúnosnému stavu životního prostředí
- kyselé deště, měsíční krajina

Environmentální politiky a strategie - Česká republika

Kdo se podílí na tvorbě environmentálních politik a strategií?

odpoví nám náš dnešní host v dalším bloku

ALE

Vy prosím teď napište do chatu, v heslech, Vaši odpověď na tuto otázku (ptáme se na instituce)

Vývoj legislativy k ŽP

Od kdy máme na našem území legislativu k životnímu prostředí?

Vývoj legislativy k ŽP

Od kdy máme na našem území legislativu k životnímu prostředí?

- 1754 - tereziánský lesní patent
- 1852 - lesní zákon (č. 25/1852), platil až do 1960!
- 1872 - zákon na ochranu ptactva
- 1956 - zákon o státní ochraně přírody č. 40/1956 Sb. (Zejména ochrana chráněných území, vzácných druhů a stromů ale nulová opora pro ochranu krajiny)
- Problém vyhlášek na ochranu rostlin (1958) a živočichů (1965)
- 1986-88 usnesení vlády k ochraně ŽP, příprava tzv. rámcového zákona o ŽP
- (nedokončeno, ale byly to nedostatečné a neúčinné pokusy)

Vývoj legislativy k ŽP

Od kdy máme na našem území legislativu k životnímu prostředí?

- Po r. 1990

Vznik MŽP

Vznik ČIŽP a Státního fondu ŽP ČR

Novelizace nebo vznik celé řady zákonů spojených s ŽP

Zpočátku široké kompetence MŽP, ale již během 90. let o ně přišlo (územní plán, vodní hospodářství)

- před rokem 2004

velké změny v legislativě s ohledem na vstup do EU

Obecné předpisy související s ochranou životního prostředí

Kde hledat informace o působnosti Ministerstva životního prostředí?

- Zákon č. 2/1969 Sb. o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy ČR (v platném znění!)
+
  - Zákon č. 282/1991 Sb. o České inspekci životního prostředí a její působnosti v ochraně lesa
  - Zákon č. 388/1991 Sb. o Státním fondu životního prostředí ČR
  - Zákon č. 17/1992 Sb. o životním prostředí
  - Zákon č. 123/1998 Sb. o právu na informace o životním prostředí
- ✓ Kdo poskytuje, jak, náležitosti žádosti, kdy nemusí poskytnout, poplatky, termíny atd.
- ✓ Zpráva o stavu ŽP v ČR
- ✓ Aarhuská úmluva

Environmentální politika v ČR

- Rozvoj povědomí (obecného) až v druhé polovině 80. let
- 1990 vznik MŽP

Duhový program – první ucelená vládní ekologická politika na našem území

- 1995 – Státní politika životního prostředí (SPŽP)
- 1999 – Nová státní politika ŽP (rozvádí koncept udržitelného rozvoje)
- 2003 - SPŽP (2004-2013) - viz dále podrobněji
- 2012-2020 SPŽP
- SPŽP 2030 - schváleno v lednu 2021

Jak se dělá SPŽP?

Odkud se berou témata do SPŽP?

odpoví nám náš dnešní host v dalším bloku

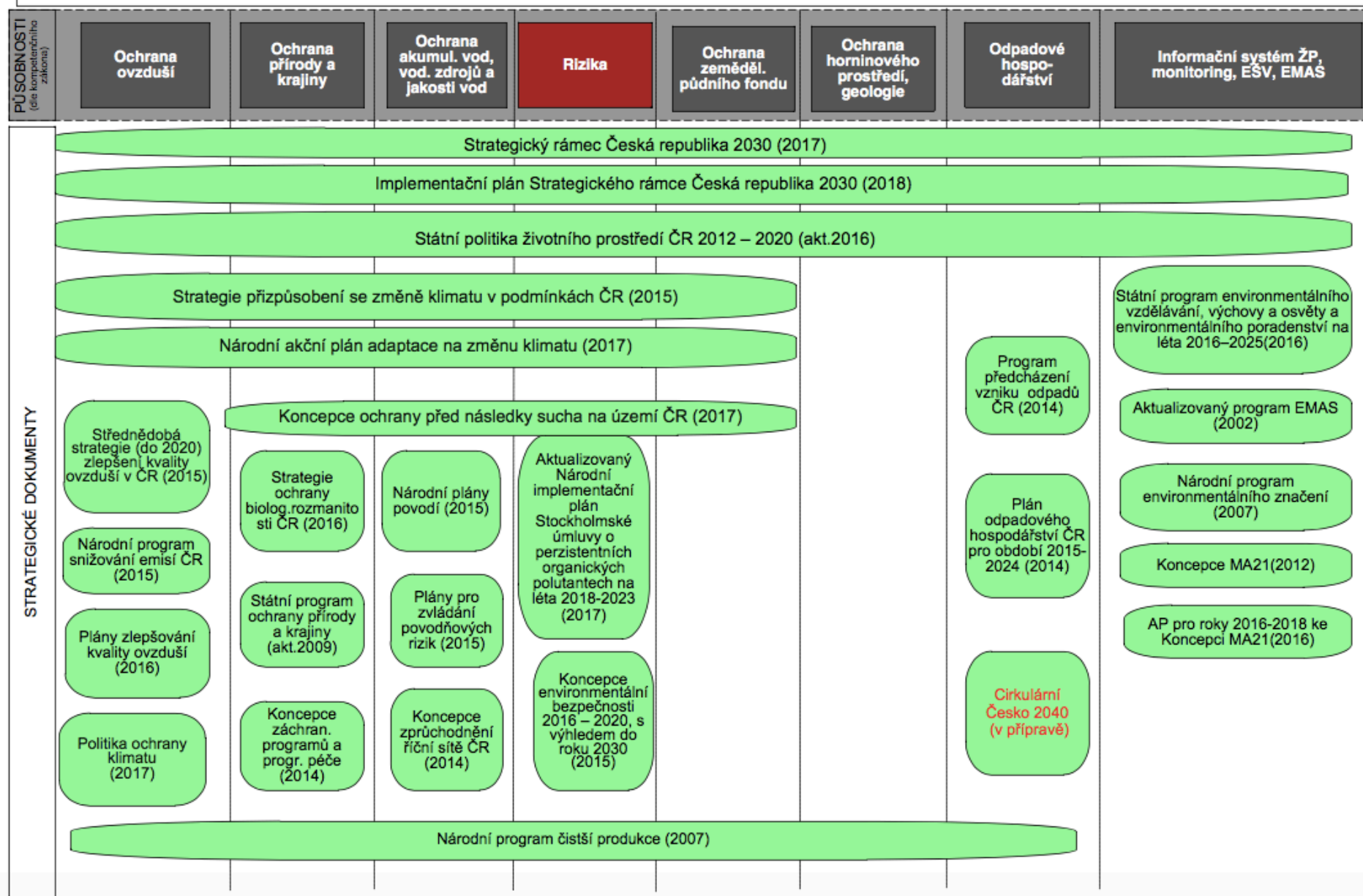
ALE

Vy prosím teď napište do chatu, v heslech, Vaši odpověď na otázku odkud se podle Vás se berou témata do SPŽP - v heslech ?

Kolik je v ČR environmentálních strategií?

Q9 Kolik je v ČR environmentálních strategií?

Strategická mapa - Ministerstvo životního prostředí (verze srpen 2019)

Literatura

- Kružíková E., Adamová E. a Komárek J.: Právo životního prostředí Evropských společenství. Praktický průvodce. Linde, Praha 2003.
- Hora, J., (ed.): Legislativa EU a ochrana přírody. Česká společnost ornitologická, Praha 1998.
- Jiří Hlaváček: Mezinárodní environmentální právo a ochrana životního prostředí, VŠE Praha, 2007
- https://ec.europa.eu/info/departments/environment_cs - portál EU - část týkající se Životního prostředí. Aktuality, tiskové zprávy, přehled právních předpisů, odkazy na důležité webové stránky. Základ česky, odkazy většinou v angličtině.
- <https://www.eea.europa.eu> - Stránky Evropské agentury pro životní prostředí.
- <https://www.mzp.cz> - Oficiální stránky Ministerstva životního prostředí, podrobnosti v nabídce "témata"
- <https://www.cenia.cz/publikace/> - Zprávy o ŽP, statistická ročenka ŽP a další oficiální publikace, informační systémy
- <https://issar.cenia.cz> - Informační systém statistiky a reportingu o ŽP
- <http://www.ochranaprirody.cz> - Stránky Agentury ochrany přírody a krajiny